

Lengyel út 2024 – Galícia felé

Örömmel küldöm utasként ezt a beszámolót. mert még frissek az élmények, és könnyű felidézni az együtt töltött napokat. A fotósok által készített képek illusztrálják a leírt szavakat. A benyomásaimat, érzéseimet próbáltam tolmácsolni, a konkrétumok a „hivatalos” beszámolóban lesznek. Örülök, hogy az Érdi Lengyel-Magyar Kulturális Egyesülettel lehettem!

Hitélet: Erről már sokszor és sokan írtak, és engem mindig megrendít. A házak előtt, az utak mentén álló kis vallási szobrok, házi oltárok, feszületek, keresztek úgy hozzátartoznak Lengyelországhoz, mint a fából készült, vagy az újonnan megépített templomok. Mindig és mindenhol találkozhatunk imádkozó emberekkel, fiatalokkal, idősökkel, apácákkal, papokkal. Az Iwonicz-Zdrój-ban meghallgatott pünkösdi mise nemcsak nekem volt egészen felemelő élmény. A zengő hangú kántor és az együtt énekelő, imádkozó hívők hangja betöltötte a zsigig tele templomot, fiatal pap misézett, és az áldozáshoz hosszú sorok kígyóztak. A templom egészen modern, nemes anyagokból épült, de számomra a legizgalmasabb a plasztikus, hófehér, hatalmas oltárkép volt, a feltámadó, törékeny, lebegő Krisztussal. Pünkösdi lévén, mindenütt fehér ruhás kismenyasszonyokat, és ministráns ruhás kislegényeket láttunk, a templomokban elsőáldozás zajlott. Egyébként is látszott, hogy nagy ünnep van: az emberek elegáns ruhákban tisztelték meg a napot. Külön érdekesség volt, amikor az egyik faluban virágokkal és szalagokkal díszítették a templomhoz vezető utat. Kiderült, hogy a település szülötte az első miséjét fogja bemutatni, arra készültek a hívek.

Magyar emlékek: lépten-nyomon belebotlottunk. Legalább 40 éve jártam Lőcsén utoljára, és akkor vérig voltam sértve, hogy hogyan lehetett ezeknek a házaknak alumínium kirakata, erősen látszott a nemtörődöm hozzáállás. Az impozáns lőcsei főtér azonban ma már a pompásan rendbe hozott házakkal dicsekedhet.

Lengyelországban a régmúlt köszön vissza: a Báthoryak, a Rákócziak, a Hunyadiak nevelője – Sanok Gergely -, Balassi Bálint, a közös ügyek, harcok nemcsak a történelemkönyvekben bukkannak fel. Emléktáblák, testvérvárosi kapcsolatok, mondások, versek és dalok őrzik a két náció közös múltját és jelenét. Még az is kiderült, hogy időnként ellenfélként állt szemben a két nemzet, de ez nem változtat a lényegen: miként a közös gyökerű két tölgy, úgy él együtt a két nép elválaszthatatlanul.

Ismerkedés: nagy élmény volt számomra. Más, ha valakinek a nevét tudom, más, ha az illető mond magáról néhány érdekességet, és ilyenkor derül ki, hogy hányfélék vagyunk. Sokszínű, sokféle foglalkozást űző emberrel találkozhattunk, akik ráadásul sokféle hobbit is űznek. Nagy meglepetésként ért az a lengyel hölgy is, akinek az édesapja Tápiószelén volt menekült. A háború után 80 évvel is még fájdalmas emlékeket ébresztenek a történetek. Az „örökölt sors” – nagyapáink, dédapáink háborús szenvedései - megjelenhetnek saját életünkben, néha nem is tudva, honnan ered a gyökere. Nem véletlenül szól a templomi ének békét áhítózva: */Békét adj szívünknek,/békét családunknak,/békét nemzetünknek,/békét a világnak!/. Régen nem volt ennél aktuálisabb óhajtása az emberfiának. Jól rímelt erre a gondolatra a katonatemető: örök álmukat alusszák itt a lengyel, magyar, német, ruszin, orosz katonák, bajtársak és ellenségek egyaránt. Megtisztelő és egyben megható gesztus volt a település polgármesterétől, hogy időt szánt rövid megemlékezésünkre.*

Ízek : Mondhatni, nagyon elégedett voltam az ellátással. A reggeli svédasztalon mindenki megtalálhatta a szájízének megfelelő falatokat, a vacsorákat pedig a lengyel konyha házias ízeiből kóstolhattunk. A zöldségleves, a paradicsomleves és a prima húsleves sok-sok cérnametéllel, jó forrón, balzsam volt az utazók gyomrának. Nagyon ízlett az első napi pirog is, a saláták, a fasírt, és persze az ünnepi rántott hús is (ahogy illik). Vasárnap még finom almás pitét is kaptunk, az egyik este pedig kakaós-lekváros piskótát. Nehéz lenne felsorolni, miféle házi süteményekkel örvendeztettük meg magunkat, az egyszerű háziasszonyoknak álcázott mestercukrászok kínálták készítményeiket. A gyümölcslevekről nem is merek nagyon szólni: volt ott minden: alma, erős szőlő, gyenge szőlő, szilva, barack, és társaik, valamint egy kiváló marketinges szakember Lajos személyében. *„Ahány ember, annyi út,/ össze, egybe sose fut./Legfeljebb csók csattanáskor,/vagy pohár összekoccintáskor/pillanatra, soha máskor/Pedig együtt lenni jó...”*

Zöld: Gyönyörű a május. Nyugodtan mondhatná valaki, hogy ez bizony közhely, mégis igaz. A természet a legszebb arcát mutatta felénk: a zöld minden árnyalatát, a virágzó gesztenyefákat, a vadvirágos réteket és az ápolat köztereket. Sose figyeltem fel arra, hogy micsoda sűrű, háborítatlan erdők borítják errefelé a hegyeket. Az első napot leszámítva még az időjárás is kegyes volt hozzánk – ahogy az lenni szokott. Hazafelé pedig megúsztuk a nagy vihart, csak a mennydörgést és a messzi villámlásokat érzékeltük.

Az idő: Mi tagadás, nem fiatalodunk. Kinek itt fájt, kinek ott. Megfogadtunk azonban Klári tanácsát: csak óvatosan! Segítsük egymást, és toleráljuk, ha valami nem úgy történik, ahogyan ezelőtt 15-20 évvel! Hiába simogatjuk Svejkk orrát, és taposunk a híres blues-zenész lábára, elég egy rossz mozdulat, és a testünk már nem akarja azt, amit az agyunk. Hála Istennek, mégis különösebb baj nélkül, szerencsésen megérkeztünk. Köszönet szervezőknek: Ewának, Klárinak és Anettnek, Györgyinek és Lajosnak, Istvánnak és Erzsikének, a nagyszerű idegenvezetőknek, a busz lovagias férjijainak, és persze sofőrünknek: Lacinak.

Mindezek ellenére mégis él bennem a remény: gyűjtünk még együtt emlékeket, örvendezünk még egymásnak, gyűjtünk közösen gyertyát a hősökért, és ápoljuk a barátságot a két nemzet között. Ehhez kívánok minden kedves résztvevőnek elsősorban egészséget, békességet és további jó kedvet!

Kismaros, Érd 2024. 05. 21.

Végyvári Györgyi